

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 378/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ], zastúpeného obchodnou spoločnosťou RIBÁR & PARTNERS, s. r. o., Halenárska 18A, Trnava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Igor Ribár, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 5 Tos 53/2022 z 26. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 24. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj čl. 9 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Tos 53/2022 z 26. apríla 2022. Žiada ďalej, aby bolo uznesenie krajského súdu zrušené. Napokon sa domáha náhrady trov konania na účet právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.
2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:
3. Sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 1 Tp 41/2020 z 24. septembra 2020 vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.
4. Dňa 17. marca 2021 bola na sťažovateľa na Okresnom súde Trnava (ďalej len „okresný súd“) podaná obžaloba za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona, ako aj za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona.

5. Uznesením okresného súdu č. k. 4 Tk 2/2021 zo 7. apríla 2021 (po podaní obžaloby) bol sťažovateľ ponechaný vo väzbe z nezmenených dôvodov.
6. Z uznesenia krajského súdu č. k. 5 Tos 165/2021-962 zo 16. novembra 2021 vyplýva, že ním na základe sťažnosti prokurátora podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku bolo zrušené uznesenie okresného súdu č. k. 4 Tk 2/2021-909 zo 7. októbra 2021, ktorým okresný súd podľa § 146 Trestného poriadku nariadil doplnenie znaleckého dokazovania s tým, aby bolo zodpovedaných konkrétne formulovaných 14 otázok.
7. Podľa názoru krajského súdu okresný súd formálne pochybil, keď vo výroku uznesenia neuviedol zákon, podľa ktorého rozhodol o doplnení znaleckého posudku, a vo výroku uznesenia uviedol aj taký znalecký posudok týkajúci sa zaistených zbraní a streľiva, ktorý nesúvisí so žiadanou z otázok, na ktoré by sa podľa okresného súdu malo v doplnení znaleckého dokazovania odpovedať. Krajský súd v rámci sťažnostného konania nie je oprávnený posudzovať, či doplnenie znaleckého posudku je alebo nie je potrebné, keďže nejde o odvolacie konanie a v sťažnostnom konaní sa nehodnotia dosiaľ vykonané dôkazy v tom zmysle, či poskytujú dostatočný podklad na rozhodnutie o vine sťažovateľa. Je vecou okresného súdu posúdiť vykonané dokazovanie a potrebu jeho doplnenia.
8. Uznesením okresného súdu č. k. 4 Tk 2/2021 z 18. marca 2022 bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby s tým, že sa jeho väzba nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka, ale ani písomným sľubom sťažovateľa, ktorý sa neprijíma.
9. Podľa názoru okresného súdu dôvodné podozrenie zo spáchania stíhanej trestnej činnosti vyplýva z viacerých vykonaných dôkazov a čiastočne aj z výpovede sťažovateľa a jeho manželky. Dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku možno vyvodiť z pomerne veľkého množstva zaistenej marihuany, čo v spojení s predmetmi zrejme určenými na jej váženie a balenie naďalej odôvodňuje obavu z pokračovania v trestnej činnosti, keďže sťažovateľovi na jeho farme nič nebude brániť opätovne marihuanu vysadiť. Sťažovateľ navyše priznal, že využíval prípravky obsahujúce konope pre účely vlastnej liečby, pričom ich absencia má negatívny vplyv na jeho zdravie. Hoci tvrdil, že drogy chcel pestovať pre vlastnú potrebu a z týchto pripravovať liečivo pre seba na dlhšie obdobie, tento záver je neoveriteľný a jediným spoľahlivo zisteným faktom ostáva množstvo zaistenej drogy. Pokiaľ sťažovateľ argumentuje nízkou koncentráciou účinnej látky, túto argumentáciu treba vyložiť ako právnu otázku pri rozhodovaní v merite veci, pričom sa predbežne nejaví ako zodpovedajúca ustálenej praxi, resp. judikatúre.
10. Z uznesenia krajského súdu č. k. 5 Tos 53/2022-1413 z 26. apríla 2022 vyplýva, že ním bol podľa § 194 ods. 3 Trestného poriadku doplnený výrok uznesenia okresného súdu tak, že podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku sa ponuka sťažovateľa na zloženie peňažnej záruky neprijíma.
11. Podľa konštatovania krajského súdu sťažovateľ v podanej sťažnosti ako riadnom opravnom prostriedku predovšetkým zdôraznil, že je vo väzbe už 18 mesiacov. Ďalej poukázal na to, že uvádzaným dôvodom jeho preventívnej väzby je iba všeobecná domnienka (obava), že bude pokračovať v pestovaní rastlín, resp. v prechovávaní zbraní. Táto domnienka je vágna a nekonkrétna a jej splnenie možno konštatovať u každej osoby obvinenej zo skutku spočívajúceho v pestovaní rastlín a prechovávaní zbraní. Z výpovede znalca podľa sťažovateľa vyplynulo, že obsah THC v živých rastlinách zisťovaný nebol. Znalec spracoval živý rastlinný materiál

sušením, odseparovaním upotrebitel'ného a neupotrebitel'ného materiálu a následne zisťoval množstvo účinnej látky v rastline. Sťažovateľ však nemal záujem zaistené rastliny sušiť, ale lisovať ich pre účely získania CBD oleja. Sťažovateľ si semená rastlín zadovážil na poli, ide preto najskôr o odrodu konopy siatej, ktoré nie je na zozname omamných a psychotropných látok. Vyplýva to aj z nízkeho obsahu THC v zaistených rastlinách. Sťažovateľ napokon namieta nedostatočné odôvodnenie uznesenia okresného súdu, ktorý sa nevysporiadal so všetkými relevantnými argumentmi.

12. Podľa názoru krajského súdu okresný súd správne vyhodnotil všetky relevantné skutočnosti vzťahujúce sa tak na otázku, či trvá podozrenie zo spáchania trestného činu sťažovateľom, ako aj na otázku existencie konkrétnych skutočností odôvodňujúcich jeho preventívnu väzbu.

13. Z dosiaľ vykonaných dôkazov možno dospieť k záveru o existencii dôvodného podozrenia, že sa sťažovateľ dopustil stíhaných skutkov a že tieto majú zákonné znaky uvedených trestných činov. V odôvodnení okresného súdu absentuje uvedenie skutkových zistení preukazujúcich dôvodnosť trestného stíhania sťažovateľa, ako aj špecifikácia iných dôkazných prostriedkov preukazujúcich dôvodné podozrenie voči sťažovateľovi zo spáchania stíhaných skutkov. Preto je námietka sťažovateľa o nedostatočnosti odôvodnenia uznesenia okresného súdu čiastočne správna. Tento nedostatok je možné odstrániť v rámci sťažnostného konania so zohľadnením, že predmetné skutkové okolnosti, ako aj špecifikácia iných dôkazných prostriedkov sú súčasťou predchádzajúcich rozhodnutí o väzbe sťažovateľa.

14. Dôvodné podozrenie, že stíhané skutky spáchal sťažovateľ, vyplýva najmä z jeho priznania, podľa ktorého zasadil a pestoval rastliny rodu Cannabis na svojom pozemku údajne z poľných semien, ktoré sám pozbieral, pričom z 11 rastlín mali 3 vyšší obsah THC, ako je norma, čo si nevie vysvetliť, keďže išlo o rovnakú skupinu semien, na základe čoho predpokladá, že tieto 3 rastliny mohla zasadiť iná osoba. Pestovanie rastlín rodu Cannabis sťažovateľom potvrdila aj jeho manželka, ktorá uviedla, že ich mal zasadené vo fóliovníku z dôvodu zdravotného stavu. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že konkrétne označené stopy zaistené pri domovej prehliadke a pri prehliadke motorového vozidla Honda obsahovali účinnú látku THC v koncentrácii vyššej ako 2 %, z čoho je možné pripraviť v rôznom rozsahu jednotlivé bežné dávky drogy. Zo zápisnice o domovej prehliadke a o prehliadke iných priestorov (osobného motorového vozidla Honda) vyplýva rozsah a identifikácia zaistených vecí.

15. Sťažovateľ priznal aj, že od svedka ■■■■■ kúpil zbraň (flobertku) a náboje. Zbraň mu ■■■■■ upravoval, pretože nevyhadzovala náboje. Starožitnú zbraň označil za repliku a tlmič mu nepatrilo. Svedkovia (manželka, ■■■■■ a ■■■■■) potvrdili kúpu flobertky od ■■■■■, pričom manželka potvrdila, že vlastnil aj nejakú starodávnu zbraň, avšak tlmič patril predchádzajúcim majiteľom domu. ■■■■■ videl u sťažovateľa malokalibrovku s nábojmi 22 mm. Bola to kovová rúra a pripomínala tlmič. Podľa znaleckého posudku zaistená zbraň zn. Geco kalibru 22 Long Rifle je zbraňou kategórie C a podlieha ohlasovacej a evidenčnej povinnosti. Jednovýstrelová hradbová puška, podomácky vyrobený viackomorový expanzný tlmič hluku a podomácky upravená malokalibrovka čínskej značky Norinco sú zbraňami kategórie A, teda zakázané. Ďalej 311 kusov nábojov kalibru 22 Short a 431 kusov nábojov kalibru 22 Long Rifle sú strelivom, ktoré môže nadobudnúť len držiteľ zbrojného preukazu. Sťažovateľ držiteľom zbrojného preukazu nie je.

16. Uvedené dôkazy dostatočne preukazujú podozrenie zo spáchania trestnej činnosti, ktoré je dostačujúce na ponechanie sťažovateľa vo väzbe v súčasnom štádiu trestného konania.

17. Krajský súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, podľa ktorého sa na dôvodoch preventívnej väzby sťažovateľa ani v súčasnom štádiu trestného konania nič nezmenilo. Ide o skutočnosti podrobne popísané okresným súdom a sú zároveň súčasťou predchádzajúcich rozhodnutí o väzbe sťažovateľa. Krajský súd k tomu dodáva, že sťažovateľ bol v minulosti dvakrát súdne trestaný. Naposledy bol právoplatne odsúdený 8. júna 2011, pričom 9. augusta 2011 vykonal uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 14 mesiacov. Napriek predchádzajúcej skúsenosti s výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody je sťažovateľ znova dôvodne podozrivý z nelegálnej držby zbraní a streliva, ako aj zo zasadenia a pestovania rastlín rodu Cannabis v značnom rozsahu. Sám sťažovateľ potvrdil, že semená týchto rastlín pozbieral a zasadil, v dôsledku čoho nemohol mať konkrétnu predstavu, aký obsah THC bude rastlina v dospelom vegetačnom štádiu obsahovať. Boli u neho zaistené aj usušené časti rastlín rodu Cannabis s obsahom THC v kvalite dostatočnej na ovplyvnenie psychiky človeka. Rastliny rodu Cannabis zaistené v plastových vreckách v motorovom vozidle značky Honda predstavujú menšie množstvo rastlinného materiálu v počte 4 – 11 bežných dávok, 1 – 2 bežných dávok, 2 – 5 bežných dávok a jednu bežnú dávku drogy, ktorých možnosť využitia čiastočne sponchybňuje ich použitie na sťažovateľom prezentovaný liečebný účel. Sťažovateľ objektívne trpí zdravotnými komplikáciami, na zmiernenie ktorých mal slúžiť prípravok zvaný Fénixove slzy, ktorý chcel zo zasadených rastlín vyrobiť, no tieto sa u sťažovateľa nenašli. Ak preto bol sťažovateľ v dôsledku zdravotných komplikácií ochotný riskovať pod hrozbou trestného stíhania pestovanie rastlín rodu Cannabis v značnom rozsahu napriek predchádzajúcej skúsenosti s výkonom trestu odňatia slobody, potom možno dôvodne konštatovať, že v dôsledku pretrvávajúcich zdravotných komplikácií (ktoré sa podľa sťažovateľa stále prehľbujú) stále je daný predpoklad pokračovania v trestnej činnosti tým, že si sťažovateľ bude aj naďalej zabezpečovať a prechovávať rastliny rodu Cannabis. Rovnaké úvahy sa vzťahujú aj na dôvodné podozrenie o pokračovaní v nelegálnej držbe zbraní a streliva.

18. Preventívny dôvod väzby je (aj na základe doplnenia krajského súdu) vyjadrený dostatočne konkrétne na to, aby nebolo možné ho konštatovať u každej osoby, ktorá by bola stíhaná za rovnakú trestnú činnosť.

19. Pokiaľ ide o možnosti nahradiť väzbu inými (menej invazívnymi) prostriedkami (prijatím písomného sľubu a dohľadom probačného a mediačného úradníka), okresný súd správne túto možnosť nepripustil. Trestná minulosť sťažovateľa svedčí o tom, že ani predchádzajúce odsúdenia a výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody nemali na neho taký výchovný účinok, ktorý by ho odradil od ďalšieho páchania úmyselnej trestnej činnosti. Sťažovateľ nepoukázal na existenciu žiadnych výnimočných okolností, ktoré by mohli odôvodniť nahradenie väzby, a takéto okolnosti nezistil ani krajský súd. Za výnimočnú okolnosť nemožno považovať zdravotný stav sťažovateľa, keďže potrebnú zdravotnú starostlivosť mu možno poskytnúť aj v podmienkach výkonu väzby.

20. Okresný súd pochybil, keď nerozhodol o návrhu sťažovateľa na nahradenie väzby peňažnou zárukou ponúknutou v jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Z tohto dôvodu krajský súd považoval sťažnosť za dôvodnú, aj keď na inom základe, ako sťažovateľ sám namietal. V dôsledku tohto pochybenia krajský súd nemohol postupovať podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku

a predmetný nedostatok odstránil postupom podľa § 194 ods. 3 Trestného poriadku, keď výrok o ponúknutej peňažnej záruke doplnil.

21. Uznesenie krajského súdu bolo obhajcovi sťažovateľa podľa málo čitateľnej kópie návratky doručené pravdepodobne 6. mája 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľa

22. Každé uznesenie všeobecného súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní musí byť vydané postupom podľa Trestného poriadku. Podľa § 176 ods. 1 Trestného poriadku uznesenie musí obsahovať výrok s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité. Napriek tomu uznesenie krajského súdu č. k. 5 Tos 53/2022 z 26. apríla 2022 neobsahuje výrok podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku o zamietnutí sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 Tk 2/2021 z 18. marca 2022. Preto z dôvodu absencie nevyhnutnej časti výroku uznesenia je potrebné uznesenie krajského súdu považovať za nezákonné.

23. Ďalej je sťažovateľ tej mienky, že podstatou jeho riadneho opravného prostriedku bolo namietanie ústavnoprávnych princípov obmedzenia osobnej slobody, keďže jeho väzba nebola odôvodnená konkrétnymi skutočnosťami nasvedčujúcimi existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Odôvodnenie uznesenia krajského súdu neobsahuje také konkrétne okolnosti, ktoré by osvedčovali dôvodnosť jeho preventívnej väzby v danom štádiu trestného konania. Vymedzenie konkrétnych skutočností odôvodňujúcich väzobný dôvod nie je samoúčelné, ale musí poskytnúť preskúmateľné, jasné a zrozumiteľné dôvody, pre ktoré bola osobná sloboda obmedzená. Dôvody preventívnej väzby nemôžu byť vymedzené len zo samotného podozrenia zo spáchania trestného činu. Dôvodnosť tejto obavy totiž musí spočívať buď v konaní obvineného, alebo v ďalších konkrétnych skutočnostiach. Z vykonaného dokazovania sa dá zistiť iba to, že dôvodom preventívnej väzby sťažovateľa je všeobecná domnienka (obava), že bude pokračovať v pestovaní rastlín, resp. v prechovávaní zbraní, keďže ich už raz pestoval, resp. prechovával. Takto formulovaná domnienka je vágna a nekonkrétna. Ak by mal na väzbu postačovať takto vyjadrený dôvod, potom by existoval dôvod väzby automaticky a paušálne u všetkých osôb obvinených z takejto trestnej činnosti.

24. Sťažovateľ v priebehu konania uplatnil námietky, ktoré vyvolali potrebu odborného posúdenia. Uznesením okresného súdu č. k. 4 Tk 2/2021 zo 7. októbra 2021 bolo nariadené (na základe námietok obhajoby) doplnenie znaleckého dokazovania v tom smere, aby znalec zistil druh (odrodu) rastliny konopa, presnejšie sa vyjadril k procesu a metóde sušenia, vyjadril sa k zisteniu, že súčasťou hmotnosti upotrebitel'ného materiálu boli aj semená, prevážil hmotnosť upotrebitel'ného materiálu, vyjadril sa, prečo bola použitá metóda GC FID atď. Následne uznesením krajského súdu č. k. 5 Tos 165/2021 zo 16. novembra 2021 bolo uznesenie okresného súdu zrušené z dôvodu formálneho pochybenia. Krajský súd uviedol, že nie je oprávnený posudzovať, či doplnenie znaleckého posudku je alebo nie je potrebné. Okresný súd po zrušujúcom uznesení krajského súdu nevydal nové (opravné) uznesenie aj napriek tomu, že zodpovedanie uvedených odborných otázok má vplyv aj na dôvodnosť trestného stíhania. Postup všeobecného súdu, ktorý znemožnil sťažovateľovi preukazovať nedôvodnosť jeho trestného stíhania a väzby nariadením doplnenia znaleckého dokazovania aj napriek tomu, že ho predtým sám nariadil, a následné ponechanie sťažovateľa vo väzbe bez poskytnutia odôvodnenia, prečo sa takto rozhodlo aj bez

doplnenia znaleckého dokazovania, je výrazným porušením práva sťažovateľa na spravodlivý proces, a to už aj v konaní o väzbe. Keďže námietky smerovali k tomu, či je zistený skutok vôbec trestným činom, sťažovateľ žiadal presne stanoviť odrodu rastliny konopa z dôvodu, že znalecký posudok neskúmal konkrétne odrody. Bolo úlohou krajského súdu s týmito námietkami sa vysporiadať.

25. Ústavný súd vo veci sp. zn. III. ÚS 561/2021 akcentuje, že trestné sadzby pri trestnom čine nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi sú veľmi prísne. Preto je úlohou všeobecných súdov dohliadnuť na spravodlivosť a čistotu procesu vedených trestných konaní. Musí platiť priama úmera založená na tom, že čím vyšší trest páchatelovi hrozí, tým je vyššia aj miera citlivosti súdov na procesné prešľapy. Za situácie, keď je sporné, či skutok spáchaný sťažovateľom je trestným činom podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona, malo byť prioritou vysporiadať sa s predmetnými námietkami a neodsúvať ich ako námietky, o ktorých sa bude rozhodovať v merite veci. Nejde o právne otázky, ale otázky, ktorých zodpovedanie si vyžaduje odborné znalosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

26. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú, a preto ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

27. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

28. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

29. Sťažovateľ predovšetkým z procesnoprávneho hľadiska namieta, že hoci výrok uznesenia krajského súdu (vzhľadom na jeho odôvodnenie) v súlade s ustanovením § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku mal správne znieť tak, že sa sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu zamietá (nie teda tak, že sa uznesenie okresného súdu podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku dopĺňa o výrok o neprijatí ponuky sťažovateľa na zloženie peňažnej záruky). Takýto stav odporuje ustanoveniu § 176 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého uznesenie musí obsahovať výrok s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité (pozri bod 22).

30. Krajský súd je v uvedenej súvislosti toho názoru, že okresný súd pochybil, keď nerozhodol o návrhu sťažovateľa na nahradenie väzby peňažnou zárukou ponúknutou v jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Preto považoval sťažnosť za dôvodnú, aj keď na inom základe, ako sťažovateľ sám namieta. V dôsledku toho nemohol ani postupovať podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a zistený nedostatok odstránil postupom podľa § 194 ods. 3 Trestného poriadku, teda doplnením chýbajúceho výroku o ponúknuť peňažnej záruke (pozri bod 20).

31. Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

32. Podľa § 194 ods. 3 Trestného poriadku ak nedostatok spočíva v tom, že v napadnutom uznesení niektorý výrok chýba alebo je neúplný, môže nadriadený orgán bez toho, aby vyslovil zrušenie napadnutého uznesenia, buď ho sám doplniť, alebo uložiť orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby o chýbajúcom výroku rozhodol alebo neúplný výrok doplnil.

33. Z citovaných ustanovení, na ktoré sa krajský súd odvoláva, je podľa názoru ústavného súdu celkom nepochybné, že jeho postup bol plne v súlade so zákonom. Krajský súd dostatočne jasným a zrozumiteľným spôsobom vysvetlil, že sťažnosť, ktorú sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu, bolo potrebné vyhodnotiť ako dôvodnú (aj keď na inom základe, než aký sťažovateľ namieta). Z toho logicky vyplýva, že sťažnosť nemohla byť zamietnutá ako nedôvodná. Sťažovateľ síce tvrdí opak, avšak bez toho, aby sa čo i len pokúsil vecnou argumentáciou uvedené závery krajského súdu aspoň spochybniť (keď už nie vyvrátiť).

34. Sťažovateľ ďalej vyslovuje názor, podľa ktorého jeho väzba nebola odôvodnená konkrétnymi skutočnosťami nasvedčujúcimi existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keďže krajský súd neuvádza také konkrétne okolnosti, ktoré by dôvodnosť preventívnej väzby v danom štádiu osvedčovali. Ak by mal na väzbu postačovať takto nekonkrétne vyjadrený dôvod (všeobecná obava, že sťažovateľ bude pokračovať v pestovaní rastlín, resp. v prechovávaní zbraní, keďže už tak v minulosti urobil), potom by existoval dôvod väzby automaticky a paušálne u každého, kto by bol z takejto trestnej činnosti obvinený (pozri bod 23).

35. Krajský súd v uvedenej súvislosti poukazuje na trestnú minulosť sťažovateľa vrátane skutočnosti, že napriek vykonaniu uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody je teraz znova dôvodne podozrivý z nelegálnej držby zbraní a streliva, ako aj zo zasadenia a pestovania rastlín rodu Cannabis v značnom rozsahu. Sťažovateľ teda je ochotný riskovať pod hrozbou trestného stíhania takéto konanie aj napriek skúsenosti s výkonom trestu odňatia slobody. To vedie k záveru o danosti predpokladu pokračovania v trestnej činnosti. Preventívny dôvod väzby je preto vyjadrený dostatočne konkrétne na to, aby nebolo možné ho konštatovať u každej osoby, ktorá by bola stíhaná za rovnakú trestnú činnosť (pozri bod 17).

36. Podľa názoru ústavného súdu aj v prípade tejto námietky sťažovateľa platia v podstate úvahy vyslovené už v bode 33. Krajský súd na základe konkrétnych vecných argumentov vysvetľuje, z čoho vyvodil presvedčenie o danosti obavy z pokračovania v trestnej činnosti, avšak sťažovateľ na túto argumentáciu nijako nereflektuje, iba opakuje znova tvrdenie, podľa ktorého konkrétne argumenty danosti obavy z pokračovania v trestnej činnosti neboli krajským súdom uvedené. Rovnako opakuje aj zovšeobecňujúci záver, podľa ktorého by v modelovanej situácii v každej takejto trestnej veci mala automaticky bez ďalšieho existovať obava z pokračovania v trestnej činnosti ako dôvod väzby.

37. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd pochybil, keď vo veci rozhodol bez doplnenia znaleckého dokazovania, hoci takéto doplnenie už predtým okresný súd nariadil a jeho uznesenie krajský súd zrušil len pre formálne nedostatky bez toho, aby sa otázkou potreby doplnenia znaleckého dokazovania vecne zaoberal, hoci tak mal urobiť. Za situácie, keď je sporné, či spáchaný skutok je trestným činom, malo byť prioritou vysporiadať sa s námietkami v tomto smere a neodsúvať ich až na rozhodnutie v merite veci (pozri body 24 a 25).

38. Krajský súd uznesením č. k. 5 Tos 165/2021-962 zo 16. novembra 2021 (ktorým zrušil uznesenie okresného súdu nariaďujúce doplnenie znaleckého dokazovania) ustálil formálne pochybenia vo výroku uznesenia okresného súdu, ktoré viedli k jeho zrušeniu s tým, že krajský súd v rámci sťažnostného konania nie je oprávnený posudzovať potrebnosť doplnenia znaleckého posudku, keďže nejde o odvolacie konanie. V sťažnostnom konaní sa dosiaľ vykonané dôkazy nehodnotia v tom zmysle, či poskytujú dostatočný podklad na rozhodnutie o vine sťažovateľa, pretože je vecou okresného súdu posúdiť vykonané dokazovanie a potrebu jeho doplnenia (pozri body 6 a 7).

39. Z pohľadu ústavného súdu treba zdôrazniť, že trestná vec vedená proti sťažovateľovi dosiaľ nie je po podaní obžaloby meritórne skončená, čo znamená, že okresný súd doteraz definitívne nerozhodol, či napokon návrhu sťažovateľa na doplnenie znaleckého dokazovania vyhovie. To, samozrejme, nemôže znamenať, že by tak okresný súd, ako aj krajský súd nesmeli z tohto dôvodu (pre nedoplnenie znaleckého dokazovania) o väzbe sťažovateľa konať a rozhodovať. Všeobecné sudy dostatočným spôsobom vysvetlili, prečo na základe dosiaľ vykonaných dôkazov treba ďalšie trvanie väzby považovať za dôvodné. Hoci sťažovateľ tvrdí, že krajský súd v rámci sťažnostného konania vo veci sp. zn. 5 Tos 165/2021, resp. vo veci sp. zn. 5 Tos 53/2022 mal riešiť aj otázku dôvodnosti či nedôvodnosti doplnenia znaleckého dokazovania, nijako sa nezaobráva vecnou argumentáciou uvedenou v uznesení krajského súdu č. k. 5 Tos 165/2021-962 zo 16. novembra 2021. Preto ústavný súd nemá k dispozícii argumentačný podklad na skúmanie správnosti týchto záverov, ktoré sa bez ďalšieho nejavia ako arbitrárne, ale ani ako zjavne neodôvodnené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu